

ARRHENOBLASTOOM.

Dezelfde veranderingen als onder invloed van arrhenoblastoom ontstaan (amenorrhoea, heeschheid, hirsutisme, schrompeling van den uterus en zoo voort) zijn experimenteel herhaaldelijk bij vrouwen opgewekt, die wegens bloedingen met testosteronpropionaat zijn behandeld. LOESER wees er op het Congres in Amsterdam op, dat door testosterontoevoer de hypophysis wordt geremd, dus ook de productie van ovariumhormonen via verminderde afscheiding van gonadotroop hormoon. Bij deze vrouwen daalt de concentratie aan follikelhormoon in het bloed, doch de hoeveelheid mannelijk hormoon stijgt. Beide hormonen veroorzaken nu, met inacht nemen van de drempelwaarden der verschillende organen, hun specifieke werking: groei. De drempelwaarde is de laagste concentratie van een hormoon in het bloed, waarbij een orgaan groeit; daalt de concentratie beneden een drempelwaarde, dan atrophieert het corresponderende orgaan. Geeft men bij voorbeeld follikelhormoon aan een vrouw met atrophische genitalia, dan groeit eerst de mamma, vervolgens bij stijgende concentratie vulva, vagina, endometrium, uterus; bij dalende concentratie (door hypophyseremming) wordt de drempelwaarde van de baarmoeder het eerst bereikt; deze wordt kleiner, terwijl bij voorbeeld de mamma nog den vorm van dien bij een vrouw heeft; de drempelwaarde der haarpapillen voor mannelijk hormoon van een vrouw is veel lager dan die van bij voorbeeld clitorisgroei; hirsutisme en heeschheid door groeiverandering van den stemband ontstaan bij een vrouw reeds bij een lage concentratie aan mannelijk hormoon. Dezen zelfden invloed van drempelwaarden ziet men bij arrhenoblastomen; de veranderingen worden derhalve ongetwijfeld door de hormonen verwekt.

Hoe verschillend de drempelwaarden in hetzelfde lichaam zijn van vlak bij elkaar gelegen deelen, toonde LILLIE overtuigend aan door verwijdering van den linker eierstok bij Leghornkippen.

Ook bij granulosacelgezwollen, wanneer deze in den zuigelingleeftijd voorkomen, ziet men het drempelwaardephenomeen; constant groei van mamma en vulva; minder vaak bloeding en baarmoedervergrooting.

Reeds in de foetale periode veroorzaken de geslachtshormonen groei van de buis van MÜLLER respectievelijk de gang van WOLFF; op de gonade zelf hebben ze geen invloed. Of deze mannelijk of vrouwelijk zal zijn en het bijbehorende hormoon zal afscheiden bepaalt de genenbalans. De ervaring, opgedaan bij hermaphrodieten, toont aan, dat zich bij labiele genenbalans dikwijls gezwollen der gonaden ontwikkelen. Deze secerneeren, eveneens volgens de genenbalans, die in deze cellen geldt, het bijbehorende hormoon, dat zijn kenmerkende drempelwaardewerking ontplooit, en het concurrerende hormoon via hypophyseremming terugdringt. Wordt echter bij voorbeeld het arrhenoblastoom verwijderd, dan valt deze remming weg; het achtergelaten ovarium wordt door gonadotroop hormoon geprikkeld; menstruatie en zwangerschap zijn opnieuw mogelijk.

Amsterdam, 16 Maart 1940.

R. SCHUURMANS.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

FRANKRIJK. — Wettelijke beperking van het aantal antiveneerische geneesmiddelen. In de zitting der Académie de Médecine op 6 Februari is instemming betuigd met een wetsontwerp, waarin wordt verboden, aan het publiek te verkoopen, of in instellingen van openbaren dienst gebruik te maken van geneesmiddelen ter behandeling van geslachtsziekten, indien deze middelen niet zijn goedgekeurd door het ministerie van gezondheid, op voordracht van de Académie de Médecine en na ingewonnen raad van daartoe bevoegde diensten. Overtreding